

BROJ.0007.37.2018

**Uchwała Nr XXXV/345/18
Rady Powiatu we Włocławku
z dnia 22 sierpnia 2018 r.**

w sprawie uchwalenia Powiatowego programu rozwoju pieczy zastępczej na lata 2018 - 2020.

Na podstawie art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz.U. z 2018 r. poz. 995 i poz. 1000) oraz art. 180 pkt 1 i art. 182 ust. 6 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2018 r., poz. 998 i poz. 1076) uchwała się, co następuje:

§ 1. Uchwała się Powiatowy program rozwoju pieczy zastępczej na lata 2018 - 2020 w brzmieniu określonym jak w załączniku do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu we Włocławku.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 22 sierpnia 2018 r.

Przewodniczący Rady
Zygmunt Stanisław Wierzowiecki

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 180 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2018 r., poz. 998 i poz. 1076) do zadań własnych powiatu należy opracowanie i realizacja 3-letnich powiatowych programów dotyczących rozwoju pieczy zastępczej.

Program stanowiący załącznik do niniejszej uchwały jest kontynuacją działań ujętych w Programie Pieczy Zastępczej na lata 2015 – 2017 przyjętym uchwałą Rady Powiatu nr V/63/15 z dnia 30 marca 2015 r.

W przedłożonym Programie wskazano na konieczność podjęcia działań mających na celu:

- tworzenie warunków potrzebnych do rozwoju i wspierania rodzinnej pieczy zastępczej
- doskonalenie instytucjonalnego systemu pieczy zastępczej,
- wsparcie procesu usamodzielnienia pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej,
- doskonalenie zawodowe kadry.

Ponadto w niniejszym dokumencie zaplanowano limit rodzin zastępczych funkcjonujących w powiecie włocławskim w latach 2018 - 2020.

W związku z powyższym wnosi się o uchwalenie Powiatowego programu rozwoju pieczy zastępczej na lata 2018 - 2020.

Przewodniczący Rady

Zygmunt Stanisław Wierzowiecki

**POWIATOWY PROGRAM ROZWOJU
PIECZY ZASTĘPCZEJ
NA LATA 2018 - 2020**

Spis treści:

- I. Wstęp
- II. Podstawy prawne
- III. Charakterystyka pieczy zastępczej w powiecie wrocławskim
- IV. Cele i kierunki działania
- V. Limit rodzin zastępczych zawodowych w latach 2018 – 2020
- VI. Zakładane rezultaty realizacji programu
- VII. Odbiorcy programu
- VIII. Realizatorzy programu
- IX. Projektowane źródła finansowania działań
- X. Sposób monitorowania programu

I. WSTĘP

Prawem każdego dziecka jest wychowywanie się w rodzinie. Niestety zdarzają się sytuacje, w których rodzice nie są w stanie zapewnić opieki swojemu dziecku. Wówczas obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczej oraz skutecznej ochrony dzieci i pomocy dla nich spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego i organach administracji rządowej.

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2018r., poz. 995 i poz. 1000), zwana dalej ustawą wprowadziła znaczące zmiany w systemie opieki nad dzieckiem i rodziną. Ustawa reguluje pojęcie pieczy zastępczej, określa zasady i formy wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, zasady i formy sprawowania pieczy zastępczej oraz pomocy w usamodzielnianiu jej pełnoletnich wychowanków, zadania administracji publicznej w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, zasady finansowania i wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej oraz zadania w zakresie postępowania adopcyjnego.

W myśl art. 180 pkt 1 przywołanej wyżej ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, do zadań własnych powiatu należy opracowanie i realizacja 3-letnich powiatowych programów dotyczących rozwoju pieczy zastępczej, zawierających między innymi coroczny limit rodzin zastępczych zawodowych. Uchwałą Nr V/63/15 z dnia 30 marca 2015 r. Rada Powiatu przyjęła do realizacji „Powiatowy program rozwoju pieczy zastępczej na lata 2015 – 2017”. Program na kolejne 3 lata tj. 2018-2020 został również opracowany przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie we Włocławku i jest kontynuacją działań rozwijających i wspierających rodzinną pieczę zastępczą oraz usamodzielniających się wychowanków z poprzednich lat.

Zgodnie z art. 182 ust. 1 ustawy zadania powiatu w zakresie pieczy zastępczej starosta wykonuje za pośrednictwem powiatowego centrum pomocy rodzinie oraz organizatorów rodzinnej pieczy zastępczej. Starosta Włocławski zarządzeniem nr 65/2011 z dnia 6 grudnia 2011 r. organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej w powiecie wyznaczył Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie we Włocławku, w związku z czym większość zadań powiatu z tego zakresu realizowanych jest przez tę jednostkę.

Uchwalenie Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2018 – 2020 pozwoli na dalszą realizację profilaktycznej i międzyinstytucjonalnej współpracy, której celem jest wyposażenie rodzin i wychowanków pieczy zastępczej w kompetencje pozwalające im w przyszłości na funkcjonowanie poza systemem pomocy społecznej, a także na pozyskiwanie środków zewnętrznych na realizację zadań z zakresu pieczy zastępczej.

II. PODSTAWY PRAWNE

Działania w zakresie rozwoju pieczy zastępczej, w tym zadania zapisane w niniejszym Programie, podejmowane są i realizowane w oparciu o następujące przepisy i dokumenty:

- 1) Konstytucję Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) ustawę z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2017 r., poz. 1868);
- 3) ustawę z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2018r., poz. 998 i poz. 1076);
- 4) ustawę z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2017 r., poz. 1769, z późn. zm.);
- 5) rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 292, poz. 1720).

III. CHARAKTERYSTYKA PIECZY ZASTĘPCZEJ W POWIECIE WŁOCŁAWSKIM

System pieczy zastępczej to zespół osób, instytucji i działań mających na celu zapewnienie czasowej opieki i wychowania dzieciom w przypadkach niemożności sprawowania opieki i wychowania przez rodziców. Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej jest ona sprawowana w formie rodzinnej i instytucjonalnej.

1. Rodzinna piecza zastępcza

Rodzinna piecza zastępcza jest formą tymczasowej opieki nad dzieckiem. W sytuacji, kiedy dziecko nie może wychowywać się w swojej rodzinie biologicznej, najlepszym wyjściem jest zapewnienie mu opieki rodzinnej w rodzinie zastępczej: spokrewnionej, niezawodowej, zawodowej lub w rodzinnym domu dziecka.

Dziecko może pozostać w rodzinie zastępczej do osiągnięcia pełnoletności, a w przypadku podjęcia dalszego kształcenia – nie dłużej niż do 25 roku życia. Potrzeba sprawowania pieczy zastępczej może zostać zakończona w wyniku zmiany sytuacji prawnej dziecka tj. przywrócenia lub pozbawienia władzy rodzicielskiej. Kandydaci na rodziny zastępcze, podejmując decyzję o utworzeniu rodziny zastępczej, muszą posiadać świadomość czasowości opieki nad dzieckiem, brać pod uwagę i akceptować możliwość powrotu dziecka do rodziny biologicznej lub umieszczenia go w rodzinie adopcyjnej.

Jeśli rodzice biologiczni nie mogą wypełniać wobec swego dziecka funkcji opiekuńczo-wychowawczych, oznacza to, że zostali trwale lub czasowo pozbawieni władzy rodzicielskiej albo władza ta została im ograniczona lub zawieszona. Najczęściej do rodziny zastępczej trafiają dzieci rodziców o ograniczonej lub zawieszonyj władzy rodzicielskiej.

Formami rodzinnej pieczy zastępczej są:

1) rodzina zastępcza:

- spokrewniona,

- niezawodowa,

- zawodowa, w tym zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego i zawodowa specjalistyczna;

2) rodzinny dom dziecka.

Liczba rodzin zastępczych na terenie powiatu włocławskiego od kilku lat utrzymuje się na zbliżonym poziomie. Przeważają rodziny zastępcze spokrewnione z dzieckiem, czyli stanowiące przez dziadków lub pełnoletnie rodzeństwo wychowanka. Wśród rodzin zastępczych niezawodowych dużą grupę stanowią osoby spokrewnione z dziećmi w dalszej linii (wujostwo). Obie te grupy rodzin nie są zainteresowane rozszerzeniem współpracy z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie we Włocławku poprzez przyjęcie dodatkowych dzieci, gdyż ograniczają się do zabezpieczenia potrzeb dzieci z nimi skoligaconych. Najmniej liczną grupę stanowią rodziny zastępcze zawodowe. Pomimo starań bardzo trudno jest przekonać rodziny do podjęcia wyzwania związanego z rolą rodziny zastępczej.

Powyższe obrazuje tabela przedstawiająca podział rodzin zastępczych w powiecie włocławskim w latach 2015 – 2017:

Rodzaj rodziny zastępczej	Ilość rodzin zastępczych			Ilość dzieci w rodzinach zastępczych		
	2015	2016	2017	2015	2016	2017
Rodzina zastępcza spokrewniona	47	45	43	58	57	55
Rodzina zastępcza niezawodowa	22	24	24	28	28	29
Rodzina zastępcza zawodowa, w tym:	4	4	4	10	10	10
<i>specjalistyczna</i>	1	1	1	3	3	3
Rodzinny dom dziecka	0	1	1	0	5	11
Ogółem	73	74	72	96	100	105

Powiat jest zobowiązany do ponoszenia wydatków na pokrycie kosztów pobytu dziecka w rodzinie zastępczej na terenie innego powiatu, w przypadku gdy miejscem zamieszkania przed umieszczeniem dziecka po raz pierwszy w pieczy zastępczej był powiat włocławski. Koszty utrzymania dzieci w rodzinach zastępczych na terenie innych powiatów pokrywane są na podstawie porozumień zawartych między powiatami. W latach realizacji programu w rodzinach zastępczych na terenie innych powiatów było umieszczonych odpowiednio w 2015 r. – 2, w 2016 r. – 3, w 2017 r. – 5 dzieci.

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemu pieczy zastępczej wprowadziła również obowiązek dla gminy właściwej ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej do ponoszenia wydatków w wysokości 10% (w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy), 30% (w drugim roku pobytu dziecka w pieczy) i 50% (w trzecim roku i następnym latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej) na opiekę i wychowanie dziecka w rodzinie zastępczej.

2. Instytucjonalna piecza zastępcza.

Zapewnienie dzieciom z powiatu włocławskiego opieki zastępczej realizują cztery placówki opiekuńczo-wychowawcze: Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza „Jaś” w Brzeziu, Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza „Małgosia” w Brzeziu, Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza „Przystań” w Lubieniu Kujawskim oraz Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza „Ostoja” w Lubieniu Kujawskim. Każda placówka opiekuńczo-wychowawcza przeznaczona jest dla 14 dzieci. Łączna liczba miejsc wynosi zatem 56.

Na dzień 31.12.2017 r. w naszych placówkach przebywało łącznie 52 dzieci, w tym 39 małoletnich pochodzących z powiatu włocławskiego oraz 13 z innych powiatów.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie we Włocławku realizuje postanowienia Sądu o umieszczaniu małoletnich w całodobowych placówkach opiekuńczo - wychowawczych. W przypadku braku miejsc w lokalnych placówkach Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie poszukuje miejsca na terenie innych powiatów. W 2017 r. 1 dziecko z uwagi na stan zdrowia zostało umieszczone w Regionalnej Placówce Opiekuńczo-Terapeutycznej w Gdańsku.

W świetle obowiązujących przepisów powiat jest zobowiązany do ponoszenia średnich miesięcznych wydatków przeznaczonych na utrzymanie dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej na pokrycie pobytu dziecka w placówce na terenie innego powiatu, w przypadku gdy miejscem zamieszkania przed umieszczeniem dziecka po raz pierwszy w pieczy zastępczej był powiat włocławski. Koszty utrzymania dzieci w placówkach

opiekuńczo-wychowawczych na terenie innych powiatów pokrywane są na podstawie porozumień zawartych między powiatami. W ostatnich trzech latach w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie innych powiatów było umieszczonych odpowiednio w 2015 r. – 4, w 2016 r. – 4, w 2017 r. – 1 dziecko.

3. Usamodzielniani wychowankowie pieczy zastępczej

Jednym z największych problemów osób usamodzielnianych, opuszczających pieczę zastępczą, jest trudność w pozyskaniu we własnym zakresie mieszkania i tym samym stworzenia sobie odpowiednich warunków mieszkaniowych. Ponadto osoby te cechują się często biernością, niechęcią do zmian w swoim życiu, niejednokrotnie zbyt niską motywacją do zdobywania wykształcenia lub kwalifikacji zawodowych. Okoliczności te w istotny sposób utrudniają realizację programów usamodzielnienia. W związku z powyższym celowym jest podejmowanie działań wspierających proces usamodzielnienia, aby mógł on przebiegać w szerszym zakresie i w bardziej efektywny sposób, umożliwiającą młodym osobom rozpoczęcie samodzielnego życia.

Pełnoletni wychowankowie opuszczający rodzinną lub instytucjonalną pieczę zastępczą w latach 2015 – 2017 zostali objęci:

- comiesięczną pomocą pieniężną na kontynuowanie nauki;
- jednorazową pomocą pieniężną na usamodzielnienie;
- jednorazową pomocą na zagospodarowanie w formie rzeczowej.

Rodzaj wypłacanych świadczeń usamodzielnianych wychowanków z rodzin zastępczych obrazuje poniższa tabela:

Rodzaj pomocy	2015	2016	2017
Pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki	30	18	13
Pomoc na zagospodarowanie	1	1	5
Pomoc pieniężna na usamodzielnienie	4	6	8
OGÓŁEM:	35	25	26

Tabela: Liczba usamodzielnianych wychowanków z rodzin zastępczych, wg rodzaju udzielonej pomocy w latach 2015 – 2017.

Z powyższych danych wynika, że spada liczba usamodzielnianych wychowanków z rodzin zastępczych korzystających z pomocy pieniężnej na kontynuowanie nauki, zaś wzrasta liczba osób zainteresowanych pomocą na zagospodarowanie oraz usamodzielnienie. Sytuacja ta jest efektem możliwości pozostawania wychowanków w rodzinach zastępczych po ukończeniu 18 roku życia pod warunkiem kontynuowania przez nich nauki.

Kolejna tabela przedstawia rodzaj wypłacanego świadczenia dla usamodzielnianych wychowanków z placówek opiekuńczo – wychowawczych.

Rodzaj pomocy	2015	2016	2017
Pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki	9	10	14
Pomoc na zagospodarowanie	1	4	5
Pomoc pieniężna na usamodzielnienie	2	3	1
OGÓŁEM:	12	17	20

Tabela: Liczba usamodzielnianych wychowanków z placówek opiekuńczo-wychowawczych wg rodzaju udzielonej pomocy w latach 2015 – 2017.

Dane tabelaryczne pokazują, że liczba usamodzielnianych wychowanków z placówek opiekuńczo-wychowawczych korzystających z pomocy pieniężnej na kontynuowanie nauki wzrosła wraz z liczbą osób otrzymujących pomoc na zagospodarowanie. Na podobnym poziomie w przeciągu 3 minionych lat utrzymuje się liczba wypłaconej pomocy na usamodzielnienie.

4. Potrzeby w zakresie pieczy zastępczej

Potrzeby Powiatu Włocławskiego w zakresie pieczy zastępczej dotyczą:

- podjęcia działań zwiększających świadomość społeczną dotyczącą zastępczych form opieki rodzinnej- promocja rodzicielstwa zastępczego;
- wzrost liczby osób do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, w tym rodzin pełniących funkcję pogotowia rodzinnego,
- rozwój kompetencji opiekuńczo-wychowawczych funkcjonujących rodzin, w tym poprzez: organizacje grup wsparcia i szkoleń,
- wsparcie psychologiczne, pedagogiczne i prawne dla rodzin zastępczych, ich wychowanków oraz osób usamodzielniających się,

- zabezpieczanie potrzeb usamodzielnianych wychowanków pieczy zastępczej,
- podniesienie kompetencji i wsparcia kadry Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej,
- przyznawanie rodzinom zastępczym i usamodzielnianym wychowankom świadczeń wynikających z przepisów prawa,
- partycypacja gmin w kosztach utrzymania dzieci w pieczy zastępczej.

IV. CELE I KIERUNKI DZIAŁANIA

1. Ocena realizacji zakładanych celów w programie za lata 2015-2017

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie we Włocławku zrealizowało większość zakładanych rezultatów realizacji Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2015-2017. Problem stanowiło zwiększenie liczby rodzin zastępczych niezawodowych i zawodowych. Pomimo wielu akcji propagujących ideę rodzicielstwa zastępczego nie pozyskano kandydatów na pełnienie tych funkcji i nie osiągnięto zakładanego limitu rodzin zastępczych.

2. Cele programu na lata 2018-2020

Głównym celem niniejszego programu na lata 2018 – 2020 jest wsparcie rodziny oraz zapewnienie dzieciom pozbawionym prawidłowej opieki, pomocy w formie pieczy zastępczej.

Cele szczegółowe:

- Doskonalenie systemu rodzinnej pieczy zastępczej

Głównym założeniem jest pozyskiwanie kandydatów do pełnienia niezawodowych i zawodowych rodzin zastępczych. Umieszczenie dziecka w rodzinnej pieczy zastępczej zapewni mu uzyskanie warunków bytowych i rozwojowych najbardziej zbliżonych do naturalnego środowiska rodzinnego. Natomiast dbałość o podnoszenie kompetencji rodzin zastępczych jest konieczna ze względu na różnorodność problemów wychowawczych w rodzinach. Stały wzrost kompetencji wychowawczych rodzin będzie gwarantem profesjonalnego wywiązywania się z powierzonych zadań z zakresu pieczy zastępczej.

Proponowane działania:

Lp.	Zadanie	Partnerzy
1.	Prowadzenie działalności edukacyjnej i upowszechniającej rodziną pieczę zastępczą m.in. poprzez: - opracowanie i rozpowszechnianie ulotek informacyjnych, - artykuły prasowe.	PCPR, lokalne media, internet
2.	Szerzenie idei rodzicielstwa zastępczego poprzez organizowanie pikników, imprez okolicznościowych np. dzień rodzicielstwa zastępczego, dni otwarte w PCPR.	PCPR, ośrodki pomocy społecznej, placówki opiekuńczo-wychowawcze, lokalne media
3.	Organizowanie szkoleń dla kandydatów na różne formy pieczy zastępczej.	PCPR
4.	Cykliczne szkolenia dla funkcjonujących rodzin zastępczych podwyższających ich umiejętności i kompetencje w zakresie opieki i wychowania.	PCPR
5.	Zapewnienie rodzinom zastępczym pomocy psychologicznej.	PCPR, poradnie psychologiczno – pedagogiczne, szkoły
6.	Zapewnienie pomocy prawnej osobom sprawującym pieczę zastępczą, w szczególności w zakresie prawa rodzinnego.	PCPR
7.	Zapewnienie rodzinom zastępczym dostępu do specjalistycznej pomocy dla dzieci, w tym psychologicznej, reedukacyjnej i rehabilitacyjnej.	PCPR
8.	Utworzenie grup wsparcia dla rodzin zastępczych.	PCPR
9.	Organizowanie wsparcia wolontaryjnego.	PCPR, ośrodki pomocy społecznej, szkoły wyższe
10.	Wyplata świadczeń przewidzianych ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.	PCPR
11.	Szkolenie kadry funkcjonującej w systemie pieczy zastępczej.	PCPR, ośrodki pomocy społecznej, placówki opiekuńczo-wychowawcze

- Doskonalenie instytucjonalnego systemu pieczy zastępczej.

Proponowane działania:

Lp.	Zadanie	Partnerzy
1.	Doskonalenie metod pracy z dzieckiem	placówki opiekuńczo – wychowawcze
2.	Zintensyfikowanie działań w zakresie powrotu dziecka do rodziny naturalnej, umieszczenia w rodzinnej pieczy zastępczej lub rodzinie przysposabiającej poprzez m.in. przygotowanie i realizację programów pracy z rodzina naturalną dziecka, zgłaszanie do ośrodka adopcyjnego.	placówki opiekuńczo – wychowawcze, rodziny zastępcze, PCPR, ośrodki pomocy społecznej, ośrodek adopcyjny, sądy, kuratorzy
3.	Szkolenie kadry funkcjonującej w systemie pieczy zastępczej.	placówki opiekuńczo - wychowawcze

- Wspomaganie w procesie usamodzielniania wychowanków rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Osoby usamodzielniające się w pieczy zastępczej (rodzinnej i instytucjonalnej) zazwyczaj nie mogą liczyć na wsparcie ze strony swoich rodzin biologicznych. Dlatego też ważnym zadaniem jest wspieranie młodych osób, które opuszczają rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka, placówki opiekuńczo - wychowawcze lub regionalne placówki opiekuńczo - terapeutyczne w zakresie procesu usamodzielnienia poprzez m.in. pomoc w uzyskaniu wykształcenia lub kwalifikacji zawodowych, pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, a także wsparcie finansowe i rzeczowe. Działania te, w zależności od potrzeb osoby usamodzielnianej, powinny również polegać na aktywizowaniu jej do uczestnictwa w życiu społecznym i zawodowym.

Proponowane działania:

Lp.	Zadanie	Partnerzy
1.	Kształtowanie motywacji i kompetencji zawodowych i społecznych umożliwiających młodzieży uzyskanie zatrudnienia.	placówki opiekuńczo – wychowawcze, PCPR, poradnie psychologiczno – pedagogiczne
2.	Działania edukacyjno-wychowawcze umożliwiające prawidłowe funkcjonowanie	placówki opiekuńczo – wychowawcze, rodzina zastępcza,

	w dorosłym życiu.	PCPR
3.	Udzielanie pomocy w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych po opuszczeniu pieczy zastępczej – organizowanie mieszkań chronionych.	placówki opiekuńczo – wychowawcze, rodzina zastępcza, ośrodki pomocy społecznej, PCPR
4.	Wsparcie specjalistyczne osób usamodzielnianych po opuszczeniu pieczy zastępczej – psycholog, pedagog, prawnik itp.	placówki opiekuńczo – wychowawcze, PCPR
5.	Wypłata świadczeń przewidzianych ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz ustawą o pomocy społecznej.	PCPR

- Tworzenie systemu wsparcia rodzin zastępczych oraz dzieci umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych.

Proponowane działania:

Lp.	Zadanie	Partnerzy
1.	Budowanie sieci współpracy z podmiotami działającymi na rzecz dziecka i rodziny.	PCPR, ośrodki pomocy społecznej, sądy, kuratorzy, szkoły, placówki opiekuńczo – wychowawcze
2.	Organizowanie spotkań z gminami w celu wypracowania systemu współpracy w ramach ustawy.	PCPR, ośrodki pomocy społecznej
3.	Organizowanie spotkań koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej z asystentami rodziny bądź pracownikami ośrodków pomocy społecznej – wspólne działania w indywidualnych planach pracy z rodziną.	PCPR

- Podejmowanie działań umożliwiających dziecku powrót do rodziny naturalnej.

Proponowane działania:

Lp.	Zadanie	Partnerzy
1.	Wspieranie rodzin dysfunkcyjnych lub zagrożonych dysfunkcjami w prawidłowym wypełnianiu funkcji	PCPR, OPS-y, poradnie psychologiczno-pedagogiczne, Policja, Sąd.

	<p>opiekuńczo – wychowawczych poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> - prowadzenie w ramach interwencji kryzysowej wsparcia dla rodzin w sytuacji kryzysowej i doświadczających przemocy w formie specjalistycznego poradnictwa, - wspieranie rodziców biologicznych w podtrzymywaniu kontaktów z dziećmi umieszczonymi w pieczy zastępczej, - naukę prawidłowych wzorców wychowawczych poprzez dostęp do specjalistycznego poradnictwa. - realizację programów korekcyjno - edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie. 	
2.	<p>Współpraca lokalnych służb na rzecz powrotu dziecka do rodziny naturalnej, poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wspomaganie działań interdyscyplinarnych na rzecz aktywizacji rodzin naturalnych w celu powrotu dziecka do rodziny, - wspieranie rodzin naturalnych podejmujących działania na rzecz powrotu dziecka do rodziny, - współpracę z innymi instytucjami w celu kompleksowego wsparcia rodziny 	<p>PCPR, OPS-y, placówki edukacyjne, poradnie psychologiczno-pedagogiczne, Sąd, Policja, PUP.</p>

V. LIMIT RODZIN ZASTĘPCZYCH ZAWODOWYCH W LATACH 2017– 2020

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wprowadziła obowiązek planowania i limitowania rodzin zastępczych funkcjonujących w powiecie. Na podstawie analizy danych dotyczących funkcjonowania pieczy zastępczej ustala się limit rodzin zastępczych zawodowych w latach 2018 – 2020, jak w poniższej tabeli.

Rok 2018	
Rodziny zawodowe	3
Rodziny niezawodowe przekształcone w zawodowe	1
Rok 2019	
Rodziny zastępcze zawodowe	3
Rodziny niezawodowe przekształcone w zawodowe	1
Rok 2020	
Rodziny zastępcze zawodowe	3
Rodziny niezawodowe przekształcone w zawodowe	1

Limit nie uwzględnia rodzinnych domów dziecka. Obecnie funkcjonuje jeden rodzinny dom dziecka, który powstał na bazie istniejącej rodziny zastępczej niezawodowej.

Ustalenie limitu rodzin zastępczych zawodowych dokonano w oparciu o doświadczenia w odniesieniu do liczby dzieci umieszczanych w pieczy zastępczej, a także biorąc pod uwagę brak chętnych kandydatów do pełnienia tej funkcji.

VI. ZAKŁADANE REZULTATY REALIZACJI PROGRAMU

1. Zwiększenie liczby niezawodowych i zawodowych rodzin zastępczych.
2. Zmniejszenie liczby dzieci w wieku poniżej 10 roku życia przebywających w instytucjonalnej pieczy zastępczej.
3. Wsparcie istniejących rodzin zastępczych poprzez organizowanie specjalistycznych szkoleń mających na celu podniesienie ich kompetencji opiekuńczo-wychowawczych, prowadzenie grup wsparcia, zapewnianie dostępu do specjalistycznej pomocy.
4. Zatrudnienie koordynatorów celem udzielania pomocy rodzinom sprawującym pieczę zastępczą w realizacji ich zadań oraz współpracy z asystentami rodziny zatrudnionymi w gminach na terenie powiatu włocławskiego.
5. Zapewnienie kompleksowej pomocy osobom usamodzielnianym oraz wsparcie w realizacji indywidualnych programów usamodzielnienia, w tym poprzez pomoc rzeczową i finansową oraz utworzenie mieszkań chronionych.

6. Zwiększenie liczby dzieci z pieczy zastępczej wracających do rodzin biologicznych.
7. Zwiększenie kompetencji kadry funkcjonującej w systemie pieczy zastępczej.
8. Utworzenie systemu współpracy między instytucjami działającymi na rzecz dziecka i rodziny.

VII. ODBIORCY PROGRAMU

1. Dzieci przebywające w pieczy zastępczej.
2. Rodziny zastępcze.
3. Usamodzielniani wychowankowie pieczy zastępczej.
4. Kandydaci do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz kandydaci do pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo - wychowawczej typu rodzinnego.
5. Rodziny biologiczne.

VIII. REALIZATORZY PROGRAMU

Koordynatorem Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2018 – 2020 będzie Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie we Włocławku, które przy jego realizacji będzie współpracowało z następującymi podmiotami:

1. Rodzinami zastępczymi.
2. Placówkami opiekuńczo – wychowawczymi.
3. Policją.
4. Ośrodkami pomocy społecznej.
5. Sędziami i kuratorami Wydziału Rodzinnego Sądu Rejonowego.
6. Organizacjami pozarządowymi, kościołami i związkami wyznaniowymi.
7. Ośrodkiem Adopcyjnym.
8. Szkołami.
9. Poradniami psychologiczno – pedagogicznymi.
10. Powiatowym Urzędem Pracy we Włocławku.
11. Samodzielnym Publicznym Zespołem Opieki Zdrowotnej we Włocławku.

IX. PROJEKTOWANE ŹRÓDŁA FINANSOWANIA DZIAŁAŃ

1. Budżet powiatu.
2. Budżet państwa w ramach dotacji na dofinansowanie zadań własnych.
3. Budżety samorządów gminnych, zobowiązanych do współfinansowania pobytu dzieci w pieczy zastępczej.

4. Budżety innych powiatów, zobowiązanych do zwrotu wydatków za dzieci umieszczone w pieczy zastępczej na terenie powiatu włocławskiego.
5. Odpłatność rodziców biologicznych.
6. Inne.

X. SPOSÓB MONITOROWANIA PROGRAMU

Monitorowanie Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej w powiecie włocławskim na lata 2018–2020 odbywać się będzie na podstawie sporządzanej sprawozdawczości z wykonania zadań oraz analizy zbieranych informacji nt. realizacji kierunków działań ujętych w Programie. Informacje te przedkładane będą Radzie Powiatu w corocznym „Sprawozdaniu z działalności i efektów pracy Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie we Włocławku oraz zestawienie potrzeb w zakresie pieczy zastępczej.”.

Program ma charakter otwarty i będzie podlegał ewaluacji w zależności od pojawiających się potrzeb.

Przewodniczący Rady
Zygmunt Stanisław Wierzowiecki